

Үлпекті бұзау терісі

Орындаған: Қожабекова Ф 311-топ

Гост 21276-75

Мемлекет аралық стандарт

Үлпекті бұзау терісі .

Техникалық талаптар.

Техникалық талаптар:

1. Терісі оның басынан бастап, аяқ буындарына дейін ұзына бойы алынады. Терісі ет ,май, сіңір, шеміршек, қаннан тазартылған болуы қажет.

2. Терісі құрғақ немесе құрғақ тұз әдісімен сақталған болуы керек. Ескерту.

Халықтан түсетін терілердің тек қана өнеркәсіпке ылғалды тұздалған және ылғалды күйдегі түрлері, ал ет өндіру шаруашлықтарынан тек қана ылғалды тұзды консервіленген күйдегі түрі рұқсат етіледі.

Жүннің сапасы және оның ұзындығы сорттарға бөлінеді. Кесте-1

Бұзау түрі	сорты	Жүн ұзындығы,см	Жүннің сипаттамасы
Бұзау 1жас	-	0,5-ке дейін	Қою, жылтыр, үлпек, тегіс
Бұзау 1,5-2	Бірінші	0,5 тен 1,0	Қою, жылтыр, үлпек, және тегіс.
	Екінші	1,0тен 1,5	Жеткілікті қою емес, жылтыр жіне тегіс.
	Үшінші	1,5 тен 2,0	Жеткілікті қою емес, жылтырлау.

4. Ақаулардың мөлшері, сапасы және ұзындығы терілерді сорттарға бөледі

Кесте-2

Ақаулардың аттары	Ақау тобы	
	I	II
Тесіктер, жыртықтар, лысымдар, ойықтар, терінің ауданы.	5,0-10,0	10,0-15,0
Үзілістер, біртекті тері, т.б.терінің ауданы.	10,0	25,0-50,0
	3,0	3,0-10,0

Ескерту.Тері ақауларсыз және де тесіктермен , жыртықтармен, үзіктермен, кедірлермен, қажалған жүндер, жаралар, дақтар, жалпы аумақтан 5 %-дан аспайтындар, 10% ұзындықтағы терілер орташа сапада деп есептелінеді.

6. 1 топ ақауына жататын мехтық бұзау терісінде 1-топ терісіне бір ғана тобы рұқсат етіледі.

7. 2 топ ақауына жататын мехтық бұзау терісінде 2-топ терісіне екі ғана тобы рұқсат етіледі.

8. Терілер тусіктен қалған жыне төмен сападағы, енді ғана түктері пайда бола бастаған аудан көлеміндегі терілер және де 3 сорт талаптарына сай келмейтін терілер, артық өсінділері барлар тері шикізатына кірмейді.

Қабылдау ережелері және сынау әдістері.

1. Терілерді партиямен жеткізеді. Партиямен жеткізілетін терілер, яғни бірнеше терілердің бір уақытта және де бір ғана құжатпен тотырылатын терілерді айтамыз.
2. Терілерді қабылдар алдын әр бір теріге органолептикалық бағалар қояды.
3. Түктің ұзындығын миллиметрлік линейкамен өлшейді
4. Терінің ауданын см квадратпен белгілейді.

Орау, таңбалау, тасымалдау және сақтау.

1. Орау, таңбалау, тасымалдау және сақтау улпек терілерді гост 12266-89

бойынша жүргізіледі.

2. Үлпек терілер тасымалдауы әртүрлі тасымалдаушы машиналармен ережеге сай жүргізіледі.

Сорттары	орташа	Тобы	
		I	II
Бірінші	100	80	60
Екінші	90	72	54
Үшінші	70	56	42

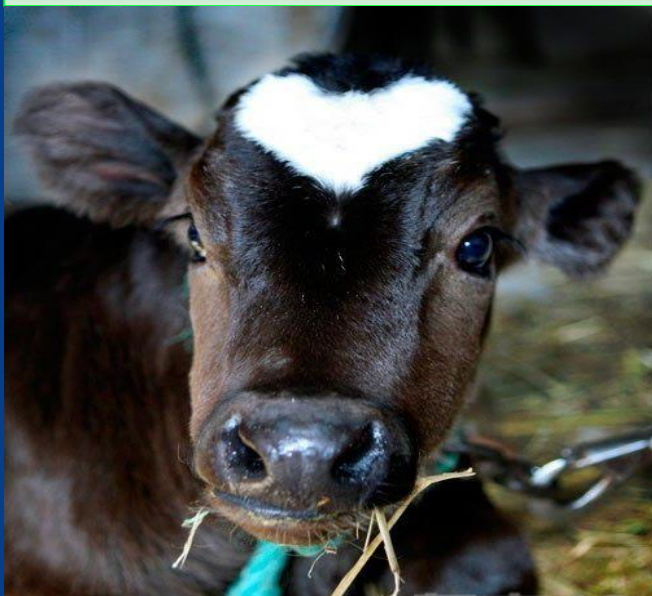
Жасына қарай сиыр терілері сиыр терісі, өгіз терісі, тайынша терісі, бұзау терісі болып бөлінеді.

Әбдірашит ӘБДУЛХАМИТОВ

WWW.OTYRAR-TV.KZ

Ал дене мүшелеріне қарай бас терісі, мойын терісі, жон терісі, сауыр терісі, бауыр терісі, пұшпақ терісі, үйек терісі деген атаулар қолданылады

Сиырдың терісі төрт түлік малының ішіндегі ең қаттысы болғандықтан, оны өңдеп тұрмыс керегіне көп пайдаланған.

Бұзау терісі (опоек) - мүйізді ірі қара малдың бір жасқа дейін сойылған төлінің терісі, былғары шығаруға қолданылатын майда шикізаттардың бір түрі. Бұзау терісі өлі туған бұзау терісі, еметін бұзау терісі және отыққан бұзау терісі деп үшке бөлінеді.

Бұзау терісі- жеңіл өнеркәсіпте маңызды шикізат болып есептелінеді.

Оның көпшілігі былғарылық, көңдік тері, ұлатандық материалдар жасауға, Ботинка, етіктерге кетеді. Бұзау терісінен манто, бешпент, тағы басқа былғары Бұйымдарын жасауға қолданылады.

Еметін бұзау терісінің де салмағы есепке алынбайды, жынысына қарай бөлінбейді, аяқ киімнің үстінгі бетінің былғарысын жасау үшін қолданылады.

Отыққан бұзау терісінің жаңа сойылған кездегі салмағы 10 кг жуық, ауданы 60-150 дм², қалыңдығы 1,5-3 мм. Бұл теріні де аяқ киімнің үстіңгі бетінің былғарысын жасауға пайдаланады. Жоғарғы сортты жистин алу үшін бұзаудың бес терісі осы бағалы шикізат болып табылады.

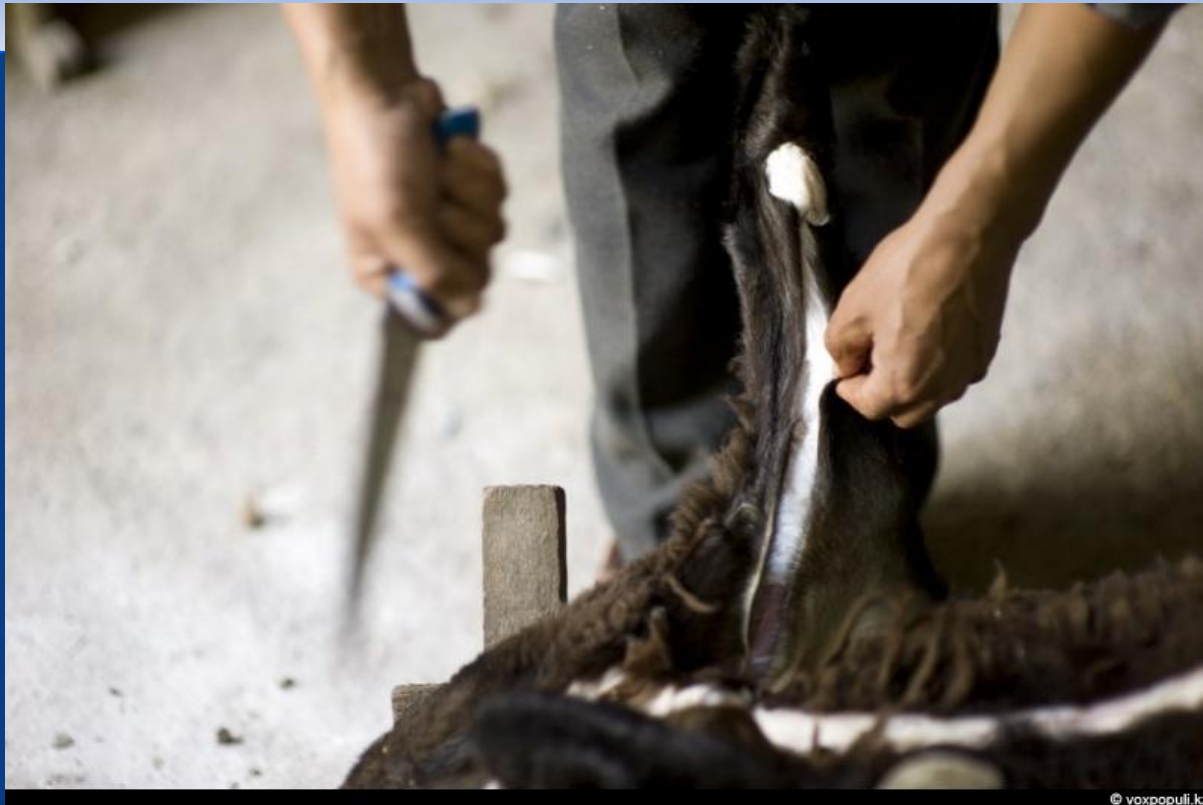
Улпекті бұзау терісінен Құлақшын тігіп киеді,
яғни қысқы бас киім

Терінің сапасын анықтайтын көрсеткіштерге оның салмағы, қалыңдығы және жалпы көлемі жатады. Бұл көрсеткіштер малдың тұқымына, жынысы мен тірілей салмағына байланысты.

Бұзау терісінің қалыңдығы 1,3-2,5 мм, ал денесінің әр бөлігінің қалыңдығы әр түрлі болып келеді. Яғни қарын, шынтақ, шап теріліре Жұқа, ал арқа, сегізкөз терілері қалың болып келеді.

Терінің ауырлығы жаңа туған бұзау терісінің салмағы 10%, үш айлығында 8%, бір жылдығында 6-7 % болады. Бұзау терісінің абсолютті салмағы 3,5-4,0 кг болады. Жалпы көлемі 0,78 м²

Түсік бұзау терілері жетілу мерзіміне қарай мвналдай түрге бөлінеді.

1. Тықыр жүнді терілер
2. Түкті терілер.

Тықыр жүнді терілер- құрсағында төлі 6-8 ай дамып, түсік тастаған сиырлар

Бұзауларынан алынады. Олардың орташа көлемі 46 шаршы дециметр,

Қалыңдығы 1-1,4 мм болады. Сондықтан бұлар былғарылық- галантереялық бұйымдар және замшы жасауға қолданылады.

Түкті терілер – дамуының соңғы айында іш тастаған сиыр түсіктерінен алынады.

Ал орта бөліктерінің қалыңдығы 1,4-4,6мм, мойны 1,7-1,3мм, тек жағы 1,2-1,5мм болады.

Тері аумағын анықтау үшін малдың мүйіз аралығынан (шүйдесі) бастап, Шонданай төмпелерін өсатын сызыққа дейінгі дене ұзындығы және орта тұсынан өлшенетін дене орамы

Секілді 2 өлшемі алынады. Осы екі өлшем Бір-біріне көбейтіліп, шарша дециметрге айналдырылады.

Тірі кезіндегі анықталған аумағы мен сойылғаннан кейінгі аумағының айырмашылығы 2,5-4 болады.

Жақсы азықтандырылған малдың терісі көлемді келеді, қоңдылығы орташа болады.

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!!**